

Nieuwe straatnamen: “Mechelse vrouwen uit het verleden”

Directie Facilitaire Ondersteuning/
Dienst vastgoedbeheer
+ Stadsarchief

Wettelijke regels rond het bepalen van een straatnaam

- Decreet tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen van 28 januari 1977.
- De gemeenteraad is bevoegd om de naam van openbare wegen en pleinen vast te stellen of te wijzigen.
- Bij het vaststellen van de naam van openbare wegen en pleinen, of het wijzigen van deze naam wordt bij voorkeur geput uit gegevens van de **plaatselijke geschiedenis**, het kunst- en cultuurleven, de toponymie en de volkskunde
- De naam van een nog levende persoon mag niet worden gebruikt. In aanmerking komen enkel de namen vanuit historisch, wetenschappelijk of algemeen maatschappelijk oogpunt belangrijke figuren. Hierbij wordt voorkeur gegeven aan figuren die voor de gemeente of voor de onmiddellijke omgeving van betekenis zijn.

- Vermits er heel weinig straten een vrouwen naam dragen besloot het bestuur hiermee rekening te houden.
- Reeds in 2005 werden hiervoor de eerste stappen gezet
  - Verkaveling Europalaan:
    - Martha Somersstraat
    - Jeanne Hellemansstraat
    - Elisabeth Desoleilstraat
- In de raadscommissie van 15 januari 2015 werd hierover toelichting gegeven.
  - Participatietraject rond straatnaamgeving en het voeren van een debat rond een evenwichtige keuze van de namen, onder meer in het kader van genderbeleid.
- Betrokken diensten / afdelingen:
  - Stadsarchief, erfgoed, visit Mechelen, projecten en planning, vastgoedbeleid, Marcom.

Procedure voor het toekennen van een straatnaam

1

- Vraag van stedelijke bouwdienst voor opstart straatnaamprocedure bij nieuwe verkavelingen/projecten.

2

- Vaststelling straatnaam door het college na advies van stadsarchief, cultuurraad, plaatselijke heemkundekringen

3

- Verwijzing naar gemeenteraad voor voorlopige vaststelling van de straatnaam

4

- Organiseren openbaar onderzoek (30 dagen) / bezwaren?

5

- Terug agenderen op het college voor verwijzing naar de gemeenteraad

6

- Definitieve vaststelling straatnaam door gemeenteraad

7

- Verwittigen instanties (post, brandweer, politie, ...)

Voorstel tot straatnaam ingediend Principieel goedgekeurd in de gemeenteraad van 25/03/2019 Openbaar onderzoek liep van 03/04/2019 tot 03/05/2019

- Schijfstraat (project 'De Schijf')
  - Voorstel: Feminastraat: Dianapad, Venuspad, Afroditepad, Herapad, Demeterpad, Artemispad
  - Amendement ingediend – Freya Perdaens/Stefaan Deleus
- Battel (Hogeweg)
  - Voorstel tot straatnaam Katelijne Janssensstraat
  - Bezwaar ingediend – Mevr. Delvoye en Mevr. Verhoeven
- Hof van Cortenbach
  - Afschaffing Cortenbachstraatje en vaststelling Cortenbachplein
- Muizen
  - Anna Paulownaboomstraat

- Project nabij Watertorenstraat (Muizen)
- Site Bonduelle (zijstraat Boerenkrijgstraat)
- Zijstraat Battelsesteenweg (verkaveling met 6 woningen)
- Project Kapelleblokstraat / Auwegemvaart
- Komet-site

Plaatselijke geschiedenis 1

- Gabriella Cools-Tambuyser: dokter in de opvoedkunde en psychologie, gemeenteraadslid, eerste schepen van Mechelen, senator. (1896-1983)
- Julienne Van Avondt: Vroedvrouw
- Marie de Brimeu: Botanicus, gespecialiseerd in het kweken van tulpen (1550-1605)
- Rachel van der Elst: hulpverpleegster tijdens de Spaanse Burgeroorlog (1905-1992)
- Yolande Lamoral: een van de eerste vrouwelijke kinderartsen. (1899-1989)
- Loe Lindemans: vrouwelijke gynaecologe (1923-2017)
- Prinses Harte: jong Mechels meisje dat overleed aan kanker. (2007-2013)
- Hélène Hardijns: actief in de vrouwenbeweging, stond ze in de jaren 1960 aan het hoofd van de C.O.O. (vandaag OCMW/Sociaal Huis) van Mechelen. (1888-1969)
- Gusta Tys-Smets: Mechelse politica, ze was gemeenteraadslid en fractieleider. (1932-2016)

- Anna Van Roy: Begijn dat ten tijde van de Engelse Furie, de gewelddadige inval van de Staatse Troepen, de schedel van Sint-Rombout (belangrijkste relik van de stad) wist te verbergen. (16^e eeuw)
- Eleonora de Montmorency: Gravin die tijdens de gevechten en plunderingen nav de Engelse Furie, priester Hovius (later aartsbisschop) hielp zich te verstoppen. (1530-1586)
- Emilie Fresco: Joods meisje, dat dankzij het verzet kon ontsnappen van de deportatie, bekeerde zich naar het Katholicisme, werd kloosteroverste, en zette zich in voor Marokkaanse nieuwkomers (1914-2005)
- Hilde Uyterhoeven: een politieke en feministische activiste, die zich inzette voor emancipatie, vrouwenbeweging, leefmilieu en cultuur. Ze maakte tijdens de Tweede Wereldoorlog deel uit van de Dietsche Meisjesscharen en werd daarom na de oorlog beschuldigd van collaboratie. (1926-2006)
- Melanie Van Campenhout: laatste begijn van het Groot Begijnhof (1898-1993)
- Margareta van York: Engelse prinses uit het Huis van York, werd de 3de vrouw van Bourgondische hertog Karel de Stoute. Na zijn dood vestigde zij zich in Mechelen, waard ze zorgde voor haar stiefdochter en erfgename van de Nederlanden, Maria van Bourgondië. Ze speelde een belangrijke politiek en culturele rol en droeg bij tot de ontwikkeling van Mechelen als Bourgondische hofstad. (1446-1503)

- Adèle Colson: allereerste vrouw die werd aanvaard aan de Beiaardschool. (1905-1997)
- Cornelie De Pauw: eerste vrouw die als lerares werd aangesteld in het conservatorium van Mechelen. (19e eeuw)
- Irene Spicker (Irene Awret): Joodse kunstenares zat 4 jaar in de Dossinkazerne, maar werd nooit getransporteerd omwille van haar uitzonderlijk tekentalent. Ze portretteerde bewakers en hoge Duitse officieren. (1921-2014)
- Juliette Decreus-Vanliefland: internationale academische carrière als docente Franse literatuur, bracht dichtbundels uit onder de naam Vanliefland. (1911-2013)
- Madeleine Jacobs: muzieklerares en oprichtster van een koor. (1914-2000)
- Maria Faydherbe: beeldhouwster 16e-17e eeuw. (1587-1643)
- Maria Petyt (Maria a Sancta Theresia): mystica, schrijfster, kluizenaarster. (1623-1677)
- Hélène (Nel) Duerinckx: muze en model van Rik Wouters. (1886-1971)
- Rita Deneve: zangeres (Hit: De allereerste keer). 1944-2018
- Jenny Van Santvoort: Actrice (Wij, heren van Zichem; Slisse en Cesar, ..). (1899-1983)
- Alice Nahon: Dichteres. (1896-1933)

- Anna Van Ranst: bestempeld als heks, opgesloten in de Brusselpoort en gestorven van ontbering (1573-1638)
- Katelijne Janssens: bestempeld als heks, werd gewurgd en vervolgens verbrand (1601-1642)
- Marie Everaerts, Anna Broothuys en Margareta Ijsermans: heksen (17e eeuw)
- Kaat Tilley: Modeontwerpster (1959-2012)
- Maria Serafina van Costenoble: bestuurde de kantschool in de Twaalf-Apostelenstraat. Gaf les in “de Fransche taal en kantwerk op het kussen”. Dat kantwerk en meer bepaald de Mechelse ijsgrond behoorde tot het moeilijkste om te klossen en was erg exclusief. (late 19^e eeuw)
- Regina Wauters: stond aan het hoofd van de brouwerij “Rodenbach-Wauters” (1795-1874)
- Anna Catherina van Achteren: Geestelijke dochter van het Predikherenklooster, stichteres van het St Jozefhuis (-1716)

